

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Ceruus habet dece[m] p[ro]prietates q[...] in ho[m]i[n]e co[n]trito inueniri
debent [et] q[ui]bus excitat[ur] ad recognitione[m] sui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De cerui proprietatibus

De dracone. Dicitur aqla inf aues: z lauz inf platas nō fulmiari: sic ecōtrario dicitur dracones timere constra: z hec aialta sept^o fulminari. Ex hoc dat itelligi qd hō vere p̄rit^o p̄sident sperat in dño: qz hz gram ei^o p̄ scuto q̄ p̄giff q̄si aqla a facul^o z fulmib^o dīuerfaz tērationū. Propterea Dauid i ps. xc. ait. Qui habitat i adiutorio altissimi i p̄ctōe dī celli cōmorabit. et itez. Scapul^o suis obumbrabit tibi: z sub pennis ei^o sperab. Scuto circūdabit te p̄tras ei^o nō timebis a timore nocturno. Hic Leo papa i ser. vij. decimi mēsis: q̄ icipit. P̄sidentia militie ch̄tane: ita ait. Fremit aduersari^o: z cruētas inimicicias ad q̄eras cōuertit isidias: vt q̄s vincere fame z gelu flāmis ferroqz nō poterat octio tabescere: cupiditatib^o irretiret: ambitiose isaret: voluptate corrūperet. Sz his malis atqz alijs oib^o destruēdis hz acies ch̄tana potētes munitiones z arma vlt^o cricia deo istruēte milites suos spū p̄itat: vt māuerudo trā: largitas auaritia: benignitas exiguat iudicia. Cōmutate ei dextera excelsi corda mltroz redit i nouitate verustas: z d̄ inq̄rat^o famul^o mistri p̄dite iusticie. Subegit luxuria p̄tinetia: hūllitas arrogātia p̄pulsauit: z q̄ ipudicicia sorduerāt castrate nūuert. hec Leo. Ex dicit^o patēt p̄tietates aqlē q̄s spūat^o hz p̄ p̄rit^o z hūllat^o.

Ceruus habet decē p̄tietates q̄ in hoie cōtrito inueniri debent z q̄bus excita^o ad recognitiōē sui.

- Cerui p̄tietates**
- Prim** Consequent hō p̄ritus cōpat ceruo p̄ter decē p̄tietates ei^o. P̄rio ceru^o cū fuerit vulnerat^o mltis sagittis currit ad fontes aq̄rū z q̄rit ibi pabula amara herbe dītam: cū p̄tute tela a vulnerib^o repellūt z vulnera ei^o cū excuslūt acceptas sagittas: sic p̄cōz cū se viderit mltis ac varijs modis a sagittis p̄cōz vulneratū conari d̄z p̄ pabulū amaritudinis p̄ cōtritiōis iuentre dñm se suz ch̄m cū mīa p̄cōz vulnera sanāt. Est ei dñs Iesus x̄p̄s i mlticōz teste Cassio. vt nesciat dīfferre quē p̄pūcto corde sibi senserit supplicare. Secōdo ceruus vt ait Iud. vbi s̄. erect^o aurib^o acute audit: submissis at̄ audit nihil. Sic p̄cōz p̄tute p̄ritiōis erigit aures cordis ad alta celoz: atqz p̄ auditū vere fides degustat q̄ndā dulcedine rez dīuiaz quā nō poterat p̄cpe dū p̄us ad secularia desideria porrigeret aures. Tūc em̄ teste Ber. Aures bone sūt q̄ libent̄ audiūt vtilia: prudent̄ discernūt audita: obediet̄ opant̄ itellecra. Tertio ceruus vt scribit Alb. i. xxij. li. d̄ aialib^o. Venenata iacula fugiūt: itō si i locū eoz iacūt recedūt. In q̄ reddat̄ itelligit: vt hō tota p̄tute sua occasiōes ac oia p̄cōz ḡna fugiat: qz i hoc solo p̄sistit sal^o n̄ra vt p̄ncipijs resistam^o. Hinc Eccl. xxj. c. d̄z Quasi a facie colubri fuge p̄ctm: z si accesseris ad illa suscipiet te. q. d. Sic coluber ificit hominē q̄ sibi appropinquerit: sic p̄ctm̄ inorticat aiām. Si q̄ accesseris ad p̄ctā p̄ p̄sensum suscipiet te iuoluēdo z ligādo p̄ actū z p̄suetudinē: qz q̄ les s̄ act^o tales habet̄ subsequunt̄. Hinc Augu. i li. enchir. ait. P̄ctā q̄suis magna z horreda cū i p̄suetudinē venerint. aut parua esse: aut nulla credunt vsqz adeo vt nō solū nō occultāda: verū etiā p̄dicāda diffamādaqz vident. Quarto cerui fm̄ Greg. in. xxx. li. mora. ca. xxxij. q̄n i agmine suo ambulāt: vel q̄n flu
- Quarta** mina trāseūt p̄ter pastū: si maḡ est latitudo quā trāsnatate cupiūt: capiti suo rū onera: dozlis p̄cedētū supponūt: sibiqz inute succedētes labore pōderis oī no nō sentiūt. Idē hz Aug. i explanatiōe psal. xij. Et Alb. i. xxij. li. d̄ aialib^o. i q̄ admonemur: vt applicā doctrinā cauta obfuarōe custodiam^o q̄ d̄z. Alit̄ alter^o onera portate: z sic adimplebit^o legē ch̄i. Idē Greg. sup̄ Ezech. ait. Nulla sūt bona q̄ agimus si nō eq̄nimis p̄rimoz mala toleramus. Quinto i ceruo notat̄ insignē q̄ddā agilitatē ac velocitatē: teste Aug. in explanatiōe psal. xij. Velocitōz em̄ i cursu est alijs aialib^o. Et hz tibias h̄ndispositas z pedes duos ad saltēdū ex fouea aut ex luto vlt̄ vltra sp̄ias. Ista p̄tietas agilitatē puenit boi
- Secūda**
- Tertia**
- Quinta**

De proprietatibus cerui Fo. xvii

perito q̄ saltē vltra sp̄nas diuiciarū: rollēdo affectū cordis sui a secularib; desī
derijs. Et saltē extra lutū carnalē p̄cupiscēte: et extra foueā sup̄bie. Hic dauid
ps̄. xvij. Qui p̄fecit pedes meos tāq̄ suoz et sup̄ excelsa statues me id ē p̄fecte
affect⁹ meos vt trāssiliat spinosa et vmbrosa ip̄licamēta et picula hui⁹ mōi. Et
tūc saltet sic ceru⁹ claud⁹. Esa. xxxv. c. Sexto ceru⁹ mutat cornua: vt dicit Al
ber. vbi. s̄. Per cornua at̄ fm̄ Aug. i explanatiōe psal. lxxij. Dignitates sub
limitates ac prates sup̄boz intelligunt. Vñ Dauid i eodē psal. Dixi iniquis: no
lite inique agere et delinq̄ntib; nolite exaltare cornu. q. di. si fecistis iniquitate no
lite eā defendere p̄ elationē et superbiam vt exponit Aug. Cornu vīm de iniqui
tate est: cornu ch̄i d̄ maiestate ē: et iterū. Nolite extollere i altū cornu vīm. i. su
perbia et potētia. Nolite loq̄ aduersus deū iniquitate. s. detrahēdo/ vel murmu
rādo/ de his q̄ agit i ordie pudētie sue/ vel q̄re hūc humiliat/ vñ hūc exaltat: qz
tandē cornua p̄ctōz frāgent ab illo. Iō subdit dauid i fine eiusdē psal. Et oia
cornua p̄ctōz p̄fringā et exaltabunt cornua iusti. Sup̄ q̄ d̄t Aug. Cornua pec
catōz/ dignitates sup̄boz: cornua iusti munera sunt ch̄i. Etā Amos. vj.
ca. in p̄sona sup̄boz ait. Nunq̄d in fortitudine n̄ra assumpsim⁹ nob̄ cornua. i. po
restatē tp̄ale adq̄sūtū nob̄ pp̄ria p̄tute et idustria. Hec pp̄ietas ceruoz cōue
nit hoi p̄rito/ q̄ mutat cornua. i. deponit sup̄bia/ vanā gliaz/ et secularē potētī
am p̄ sui recognitiōnē et pp̄rie volūtātē detestatiōnē. Hinc Paul⁹ ad Col. ij. c.
Nolite mētri inuicē/ expoliates vos veterē hoiem cū actib; suis: et induentes
nouū: eū q̄ renouat in agnitiōnē dei fm̄ imaginē ei⁹ q̄ creauit eū. Et ad Ro.
ca. Sicut em̄ exhibuistis mēbra v̄ra s̄uire imundicie et iniquitati ad iniquitatem
v̄ra natura est siluestris. i. habitās in siluis et mōtib; vbi sunt loca deserta et in
lenticio plena. Vñ Dauid ps̄. cij. inq̄t. Montes excelsi ceruis: petra refugium
erinacijs. q. di. sicut montes excelsi sūt refugia ceruisq; ibi in siluis habitāt
et suū habēt refugiu: sic petra cauernosa est refugiu erinacijs. Est aut̄ erinaci⁹
animal parū spinosum q̄ etiā dicit ericius. Et hac cerui pp̄ietate admonemur
vt velim⁹ p̄fugere ad siluas et ad mōtes et ad loca solitaria: vanas ac seculares
hoim societates relinq̄ndo: qz teste Seneca. Solitudinē q̄rit q̄ vult cū innocē
tib; viuere. Et sicut Aug. inq̄t. Vinus voluptatib; stimulat q̄ nō est vbi fre
quētia est voluptatū: et min⁹ auaricie molestias patit q̄ diuitias nō vider. Et
Hiero. ad Rusticū monachū in epla q̄ incipit. Nihil ch̄iano felicitus cū pro
mittunt regna celoz: dicit sic. Quid igit solitaria vitā reprehēdimus: minime
quippe quā sepe laudam⁹: sed de ludo monasterioz huiuscemodi volum⁹ egre
di milites q̄s eremi dura rudimēta nō terreant: q̄ specimen p̄uersatōis sue ml
to tpe didicerint: qui oim fuerunt minimi vt primi oim fierent: q̄s nec esurtes
aliqui: nec saturitas superauit: q̄ paup̄tate letant: q̄rū habitus: sermo: vultus:
incessus: doctrina virtutū est. Hec Hiero. Octauo cor cerui sentis ossessit. Ceru⁹ of
ul̄ exticatu et puluerzarū/ valet p̄ cordiacā. Est aut̄ cordiacā passio quidā mor
bus q̄ dicit pullus cordis: qm̄ em̄ q̄s patit pulsum cordis: d̄ cordiacus: vel car
diacus: a cordiā grece: qd̄ latine d̄t cor: q̄si habēs cor ardēs p̄pter sitim. Ista p̄
pp̄ietas cerui p̄uenit hoi p̄rito: cui⁹ cor p̄ verā p̄ritiōnē solidat et p̄forat i ad
uersis tolerādīs. Hanc ossēam cordis soliditātē habuit Paulus: q̄ ad Roma.
vij. ca. ait. Certus sum em̄: qz nec mors/ nec vltā/ nec angeli/ nec p̄ncipa
tus/ nec p̄tutes/ nec instā. nec futura/ nec fortitudo/ nec al. nec p̄fundū
nec creatura alia poterit nos separe a charitate dei: q̄ est i ch̄io Iesu dño n̄ro
Et itez ad Ro. v. c. Gloriamur in tribulatiōib;: sciētes q̄ tribulatio patientiaz
opaf. Nono ceru⁹ habet i se multa medicinalia. Nā fm̄ Alb. in. xxij. li. d̄ ani
malib;. Cereb; et sepū cerui p̄ pulsz cordis valere d̄t et doloze anchaz et latep
dicinalia

Ceru⁹ est
natura sil
stris.
Quid sit
erinaci⁹

Ceru⁹ of
sessit i cor
de

Ceru⁹ dz
mlra me
dicinalia

De proprietatibus cerui

z pferat ad repationē fracture z lenificat eā. Sepū aut cerui si cū eo fiat vncio pmes fugat. Sanguis aut cerui fric⁹ cū oleo si fiat ex eo crifere/sanat intesti noz vlcera: z remouet fluxū antiquū. Si potet cū vino/ualet ā apostemata ve nenata: cerebz et⁹ lenificat apostemata dura si sūt in muscul⁹ z cordis iuctura rū. Serpētes etiā fugiūt odorē cornu cerui sūnde z vnde caput dom⁹ suffumit get. Dicūt et plateari⁹ z Isaac q cornu cerui decoctū cū aceto si moueat i ore sedat dolorē dentū z cōsolidat gīnginas. Etiā cornu cerui cōbustū si potet cū modico melle/expellit pmes. Plura alia admirāda scribit Alb i eo. li. q̄ raceo cā breuitat⁹. Hec igit⁹ p̄rus sanatiua q̄ est i ceruo/ p̄ritione designat: q̄ hz p̄tu rē sanādī oēs egritudies pctōz. Hic dauid i ps. cxlvj. ait. Qui sanat p̄ri. cor. z alligat p̄ri. eoz. Nota q̄ cor aie peccatricē nō p̄t curari a dño/nisi fuerit p̄ri tū. Id expedir oino/yt cor p̄erat z p̄fringat si sanari debeat. Sz dicit⁹: quō cō fringit aut p̄erit cor: Rūdeo fm Aug. sup isto passu q̄ p̄erit pentēdo: p̄fite do: puniēdo. Sic ei medic⁹ (teste Aug. ibidē) frangit qd tortū est z fac vulnus nouū: vt corrigat z p̄solidet distorta mēbra vt rādē p̄ua sanitas reformet. Sic fac n̄az medic⁹ aiaz: q̄ frāgit cor p̄ritione: deinde alligat vulnura pctōz in fundēdo oleū miscēdie sue: z tūc p̄uenit illō dauid i ps. l. Sacrificiū deo spūs p̄ri. cor p̄ri. zhu. de n̄ despi. Decimo ceru⁹ iuuenescit z renouat. vñ Plini⁹ teste mag⁹ Alb i. xxij. li. d̄ aialib⁹ dr: q̄ cū ceru⁹ sentit se ḡuari senecute spū p̄ na res serpētes de cauernis extrahit: z cū veneno diffuso p̄ corp⁹ estuare se sentit: p̄tē petēs limpidū bibit: z sic a verustate pellis paulatī expoliat⁹ iuuenescit Sz iste mod⁹ renouatiōis quē ponit plini⁹ nō placet Alberto: vt oñdit ibidē Id sunt alij q̄ dicūt q̄ ceru⁹ cū vult renouari aut ab ifirmitate curari comedit serpētes. Vñ Ysid. i. xij. li. et q. c. j. dr sic. Ceru⁹ serpētū inimici cū se ḡuatos in firmitate p̄senserit: spū nariū eos extrahūt de cauernis z supata p̄nitie vene/ ni eoz pabulo repant. Hiero. q̄ i explanatiōe ps. clix. dr: q̄ ceru⁹ serpētes occi dit z ipos comedit. Sūt alij q̄ dicūt q̄ ceru⁹ vbi sp̄entē aguerit eē/ ipler os suū aq̄ effunditq̄ i foramiē: deinde cū qdā oris sul spiramie serpētes foras attra hū z pedib⁹ suis p̄ulcās ipos iterficiat. Etiā Breg. i. xxx. li. moral. c. xxx. tra in dr. Ceruoz mor⁹ est iuēros serpētes extinguere eozūq̄ mēbra morib⁹ dilantā re. Hāc parit ceruoz naturā cōmemorat p̄ doctoꝝ Hiero. i expōne psal. xlj. Ad renatos i vigilia p̄sebe: epla ic̄p̄it. Vñe psalteriū sagaci mēre plustrās vbi dr sic. Sic ceru⁹ desiderat ad fontes aq̄: ita desiderat aia mea ad te de⁹. Ceruoz natura ē vt serpentū venena p̄tēnent: qn poti⁹ nariū suis eos extra hūt d̄ cauernis vt iterficiat atq̄ dilaceret cū venenū icēperit itrinsec⁹ estuare z quis eos nō possint occidere: tñ sit⁹ ardorē ac incēdiū tolerātes: tūc illi font es desiderāt z purissimis aq̄s feruētia venena restrigūt. Hec Hiero. Sp̄ua lit iste ceru⁹ q̄ morū sp̄ent⁹ venenat⁹ tolerat sit⁹ ardorē: z fontes aq̄z deside rat aiam denotat peccatricē q̄ morū tortuosi sp̄ent⁹ veneno estuat pctōz: z id c̄tro recogitēs se ḡua cōmississe: q̄ si impartēs q̄rit fontē viuū aq̄ salutarē: dñm Iesuz vt ardorē sit⁹ extinguat: z tūc dolor fit medicia dolor⁹. Sic d̄ maria ma gda. testat Breg. dicit⁹. Sz ecce: qz rursitudis sue maculas asperit lauāda ad fōtē mie cucurrit: p̄uātes nō erubuit. hinc Aug. i explanatiōe ps. xlj. dr sic. Ceru⁹ serpētes necat: z post sp̄entū iteremtionē maiore s̄ti tardescit: pem/ ptis sp̄entib⁹ ad fōtes acri⁹ currit. Serpētes vicia tua sūt: p̄sume sp̄etes iniq̄ tat⁹: z tūc ampl⁹ desiderab fōtē p̄itar⁹. Et j. itoz subiūgit sic. Interfice i te q̄ qd p̄tū ē p̄itari: desidera vnde delecter⁹: desidera ad fontes aq̄z i qz hz de⁹ vñd te reficiat z impleat veniēte ad se: stientē post iteremtionē sp̄entū: rāq̄ velo cē ceruū. Hec Aug. Etiā Chry. pulcre hortat aiam peccatricē ad fontē aq̄ vlt ue: dñm Iesuz i fmōe de p̄fessioe: q̄ inc̄p̄it. Cōfitemi dño qm bon⁹: sic di. Qua re nō p̄sul tibi o pctōz dū licz: dū q̄ offensus est suadet: dū ad miserādū dñs t̄p̄e

Lotanie
curat per
p̄ritione
z quō

Ceru⁹ re
nouat et
quomō

Allia re
nouat cer
uus

Ceru⁹ co
medit ser
pētes

De renouatōe serpētis Fo. xviii.

par' ē: nā si ille q' p'ccat' ē miserī nollit: rogares vt velle: ipe miserī d'siderat. sō
 siq's offēdit rogādo nō d'sinat. Liceat p'fiteri cui peccare nō licuit. Liceat petere
 veniā cui nō licuit p'bere culpā. Indulgētiā postulet q' mādata p'cepit. Venias
 opret q' leg's iusta d'sperit. Cōfessio reddat qd' p'ccm d'straxerat. Curet p'nia qd'
 delictōz macula sordidauit. Serpētīnū vīr' satisfactōis at' doto recuret. P'ccōz
 veniā p'cū istātia d'pellat vt d'nz que nob' d'licta fecerāt iracūdū: reddāt obsecra
 d'g placatū: z q' a nob' fuerat p'cc' offens' p'fessioe nob' misericors reddat z p'p'.
 hec Chry. Pz itaq' ex d'ict' d' decē p'peratib' cerut: q' i hoie p'rito iuenti d'nt.

Serpens renouat: Sic p'ccōz p' p'ritōne.

Emū p'ccōz exēplo spēs excitat ad recognitiōne sui. Ad maiorē autem

D euidentia cōsiderandū est fm Jsid. in. xij. li. c. xij. q' serpētū tot sūt
 venena q't g'na: tot p'nties q't spēs: tot dolores q't colores h'ntur. Et d'r
 spēs a serpo serpis serps. Est at' spere latent' icedere vel v'etre repere: sō serps
 nomē accepit: qz oculis accessib' sp'it nō apt' passib': s'z squamaz m'nutissimis
 n'f'ib' repit. Est igit' spēs vt tradit. Jsid. vbi s. astur' valde: z cūcta aiantia q'
 dā viuacitate sen' excellit. Idcirco nō m'z s' p' os p'itars d'r nob'. Estote p'z. sic
 ser. Dat. x. c. Etia' Ben. iij. c. d'r. q' spēs erat callidior cūct' aiantib' tre q' fece/
 rat d'n's. Et q'uis spēs dicat' callid' siue prudēs p'p' astutiā diaboli q' i illo age
 bat volū: vt expōit b. Tho. in. ij. q. clxv. ar. ij. ad. llij. arg. tñ etiā itelligit' p' de
 viuacitate sen' respectu alioz aiantū: vt d'ct' ē. Et sō prudētia v' astutiā ser
 pēs in pl'ib' ondīt. Nā s' q' d'icūt vt Jsid. q' spēs gustu fenicli depōit senectū/
 tē. Parit' spēs prudētia ondīt teste Hiero. in epla ad p'sidiū diaconē: qz an' h'ye
 mē circa se colligit' segetes vt ill' escā p'beat. Anicē. qz restat q' serpētes d' cauer
 nis suis post h'ymē egredietes fricāt oculos suos sup feniclm vt illūinent. Au
 gu. p'o in explanatōe psal. xlix. sup illo p'bo: Aueit linguas suas sic spētes. d'r
 sic. In spēte maria astutiā ē z dol' nocēdi. Proptea etiā serpit. nō eivl pedes
 h'z vt ei' vestigia cū venit audiant: in ei' itinere velut lenis ē tact' / s'z nō recē
 ita q' spētes repūt z spūt ad nocēdū/h'ntes occultū venenū z s'blent' p' tactu. hec
 Aug. Sitr aspīs spēs ē astura valde: q' teste Jsi. in. xij. li. c. xij. ne audiat in
 cātatorē: vñā aurē i frā p'mit: alterā cauda obturat z operit. atq' ita voces ill'
 las magicas si audies: n' extē d' cauerna ad incantatē. Idē d'r Aug. in expl. psal.
 lviij. Hinc dauid in eodē ps. at: Furor ill' s'z s'ilitudinē spēs: sic ap' d'is surdez
 obturat' aures suas. Astutiā qz ondīt serps dū totū corp' obijcit p' capite vt
 h'z Jsi. vbi s. Et sic ait Hiero. ad p'sidiū diaconē. Serpēs caput suū celat: qñ p'
 curit' vbi scit eē mortē suā. Itēz Hiero. sup Dat. x. c. explanās illud: Estote
 p'z. sic ser. z simpl. sic colū. d'r sic. Serpēs astutiā ponit in exēplū qz toto corp'
 pore occultat caput: z illd' in q' vita ē p'egit. Itaz nos toto p'ccō corp'is caput
 nostrū q' chis est custodiam'. Simplicitas colūbar' ex spūsseri spl' demonstrat.
 Uñ z Ap'ls d'r: Valida puuli estote. Hec Hier. Et q' p'z q'nta sit astutiā ser
 pēs q' totū corp' obijcit p' capite: sō s' spēs caput cū duob' euaserit d'ig'z nō
 h'ntōm' v'it' teste plinio. S'z si h' vez sit nescio: h' scio q' magn' Alb. in pleris
 q' loc' d'r Pliniū m'la fallissimā dixisse: vt p'z i. xxiij. li. d' aial. vbi Alb. loq' de
 aue q' d'r ardea: sic etiā in m'lt' alijs loc' iprobat eū. Plerūq' ē d'r Alb. se oppo
 sitū p'basse eoz q' Plin' scribit. S'z cūctis omissis dicim' put a diuers' colle
 g'is auctorib' q' naturas rez diligēt' indagariūt. Serpēs astutiā ac prudētia
 sua sic renouat: Cū fuerit morbo v' senio q'uar' caligant' ocli ei'. Et cū vult
 fieri nouus. P'imo. xl. dieb' ac noctib' abstinet a cibo donec cutis relaxet: in eo
 scdō herbā q'ndā amarissimā cōedit q' puocat ad vomitū: vt sic hūores putri
 dos ac vtruleros euomat. Tertio i aquā se totū imergit vt cut' aspa mollicet
 Quarto foramē v' scissurā angustā q'ritz inde se vehemēt' agustat ac corpe cō
 trislat: sōdē violēt' scissurā v' foramē igred' it' z atiquā pellē icspēs a capite se

Tot sūt
 serpētū
 venena q't
 genera.

Serpēs
 viuacita
 te cuncta
 aiantia
 excellit.

Plinius
 m'la fal
 sissimā d
 it.
 Serpēs
 renouat
 z quō.